

Zgodba o dragoceni japonski vazi.

Prijetno so se poigrali pomladni solnčni žarki po belem pesku na igrišču velikega zavoda sredi Rima. Hrepeneče so božali okna in vrata ponosnega poslopja in se vžigali v šipah, da je človeku jemalo vid. Gojencem, ki so sedeli v učilnicah ter gledali v odprte knjige, se je zdelo, da jih žarki vabijo in kličejo, naj popuste dolgočasne sobe in stečejo na dvorišče, da zaplešejo po belem pesku radosten pomladni ples.

Tedaj se oglasi veliki zvonec. V hipu je prevzel ves zavod vesel ropot. Glavna vrata se odpro na stežaj, in iz zavoda se vsujejo gojenci z velikim vriščem in neugnanim čebljanjem. Bili so to gimnazijci prvega in drugega razreda. Njih igrišče je ločeno od igrišča starejših gojencev z visokim lesenim plotom.

Zazdelo se je tedaj, da so zažareli solnčni žarki v novem plamenu in poljubili te sveže obraze, ki jih je bil sam smeh in samo veselje.

Dečki so se razdelili v več skupin in se pričeli igrati z žogo, s krogljami, z raznobarvnimi lesenimi obroči, ki so jih metali visoko proti solncu in jih spretno lovili z nalašč zato prikrojenimi palicami; nekateri so se lovili, drugi pa telovadili na drogu in bradlji.

Z rahlim smehljajem na ustih se je sprehajal pater Roberto, ki je bil nad vse skrben oče in varuh tem mladim študentom. Zdaj je stopil k tej, zdaj k oni gruči; povsod se je malo poigral in

dal navodila temu in onemu, kako naj se spretneje okrene, da bo imel več sreče pri igri. Čim bolj je bil vesel pater Roberto, tem živahnejši so bili dečki — če se je pater samo nasmehnil, so dečki že zavriskali — tako so ljubili v svojih nedolžnih sreih tega dobrega očeta.

Pater Roberto je ravno poučeval majhnega nerodnega fantička, kako naj nameri kroglo, da bo podrl več kegljev, ko stopi k njemu služabnik in mu izroči črno obrobljeno pismo. Pater prereže z nožem ovojnico in razgrne list. — Dolgo je strmel vanj . . .

Prej tako veselo zaokrožene poteze na njegovem obrazu se mu počasi zdolžijo, in globoko v očeh mu zatrepeče bolesten svit — grenka solza.

Kakor bi se gojencev doteknila nevidna zlobna roka — so utihnili, oddelek za oddeikom. »Pater Roberto je žalosten! — Ne smemo mu množiti njegove bolečine še mi s svojim kričanjem.« In pospravili so igrače.

Spet se je oglasil véliki zvon v znamenju, da je razvedrilo končano.

Kakor so priskakljali gojenci prej na dvorišče z velikim krikom in vikom — tako so zdaj odšli mirni in resni — in pogledovali od strani patra Roberta, ki je bil ves temen in žalosten.

Drugošolec Kandido — najbolj živahen izmed vseh, večkrat tudi precej poreden, a nikoli hudoben — Kandido, ki je bil povsod prvi, je danes zaostal in šel zadnji. Ni mogel več premagovati svoje radovednosti. Kaj je vendar užalostilo vedno tako veselega in smehljajočega se patra? Okrenil se je, boječe se približal patru in ga rahlo potegnil za njegov široki rokav. Proseč ga je pogledal s svojimi

črnimi ognjenimi očmi in, vzpet na prste, ga je tiho vprašal: „Oče, kaj se je zgodilo? Kaj je napisano v tistem črnem pismu?“

Nobene kretnje ni napravil pater s svojimi rokami, in nobena poteza na njegovem obrazu se ni spremenila. Žalostno je odgovoril: „Prejel sem pismo, v katerem je potrjeno, da je starodavna povest o dragoceni japonski vazi resnična.“

„In kakšna je ta povest?“ je vprašal deček še bolj boječe.

„Povem vam jo zvečer“, je odgovoril redovnik.

Kandido je zbežal od njega in bil je prvi v učilnici. Še preden je vstopil vanjo pater Roberto, so že vsi dečki vedeli, da bodo slišali zvečer zgodbo o dragoceni japonski vazi.

Med učenjem so jim zato ves čas uhajale misli k tisti čudoviti vazi. Kakšna lepa povest mora biti to? Ah, pater Roberto zna tako lepo pripovedovati, tako radi ga gojenci vedno poslušajo in marsikateri večer ležejo v posteljo s solznimi očmi ob spominu na prekrasne zapletljave njegovih pravljic! Kako ob takih prilikah nestrpno pričakujejo konca večerje! Toda tako neučakani še niso bili nikoli kot ta večer.

Tišina je vladala v dvorani. Pater Roberto je sedel za katedrom, dečki pa v klopeh — vsak na svojem mestu. Pričakovali so nekaj velikega. Zadrževali so sapo in nehote stegovali vratove; marsikateremu so se odprla usta sama ob sebi.

Pater je začel počasi in s poudarkom:

„Pismo, ki sem ga prejel danes popoldne, mi je poslala plemenita rimska gospa. Naznanja mi, da je umrl njen edini sin Lorenzo.“

Za trenotek je postal. Grlo mu je nekaj stisnilo. Oči so se mu zasolzile tako močno, da ni več razločil svojih ljubljencev pred seboj. Toda vse to je trajalo le par hipov. Odločno se je okrenil kakor človek, ki se hoče za vsako ceno premagati — in je nadaljeval:

„Lorenzo je bil štiri leta in pol gojenec našega zavoda. Silno nadarjen deček je bil, živahen in vedno vesel. Profesorji in vzgojitelji v zavodu so ga imeli vsi srčno radi, a rajši od mene ga gotovo ni imel nihče. Pazil sem nanj kot zdaj na vas — pazil sem nanj, da bi ostal vse življenje dober, nedolžen in veren. Pa prišla je nadenj velika nesreča. V počitnicah po izvršenem četrtem gimnazijskem razredu je prišel v roke razuzdanemu človeku in vrnil se je v zavod pokvarjen. Kmalu sem opazil velike spremembe na njem. Nič več ni bil tako živahen; niti do knjig, niti do iger ni imel več pravega veselja. Bil je vedno razmišljen in le prerad je hodil sam. Lica so mu pobledela, in oči mu je okrožal modrikast kolobar. Profesorji so se začeli pritoževati o njem. Nobena kazen ni izdala nič — ostal je trmast in zakrknjen. Tudi materine prošnje in solze ga niso genile. — Prišlo je tako daleč, da je bil odpuščen iz zavoda. — Preden ga je odpeljala njegova do smrti žalostna mati domov, sem ga poklical v svojo sobo in mu povedal povest o dragoceni japonski vazi, ki jo vam danes ponovim.

(Nadaljevanje.)

